

Ders: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
Ünite: II - Hz. Muhammed ve
Gençlik

Kavramlar:

Sahabi, Alim, el-Emin,
İstişare

Konular:

- Kur'an-ı Kerim'de Gençler
- Bir Genç Olarak Hz. Muhammed
- Hz. Muhammed ve Gençler
- Bazı Genç Sahabeler
- Kur'an'dan Mesajlar

Sunumdaki Başlık Türleri:

- Konu başlığı
- Alt başlık/Kazanım
- Okuma parçası

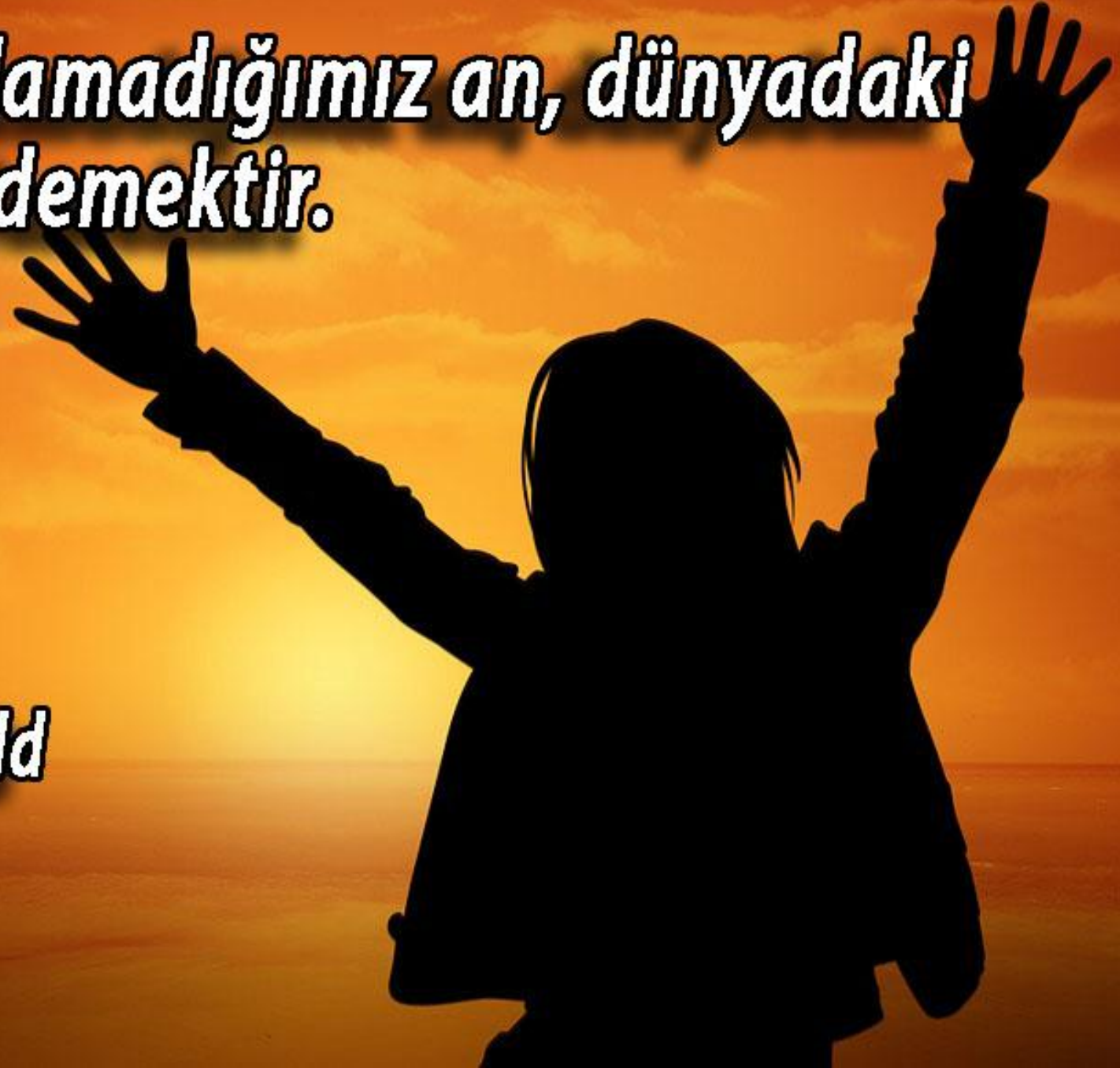
Kur'an-ı Kerim'de Gençler

Kur'an'da gençlerle ilgili övgü dolu sözler yer almakta ve onların itina ile yetiştirilmelerinin önemi vurgulanmaktadır *(Bkz. Nur [24] 59)*.

**Gençliği anlamadığımız an, dünyadaki
işimiz bitmiş demektir.**

George Mc Donald

Gençler, içinde buldukları gelişim döneminin özellikleri sebebiyle mevcut sosyokültürel yapıyı, değerleri tenkit etmeye ve sorgulamaya meyilli olurlar. Örneğin, **Ashab-ı Kehf**, putperest bir kavmin içinde olmalarına rağmen **Yüce Allah**'ın varlığına ve birliğine inanmış, bu inançlarını açıkça dile getirerek içinde buldukları topluma karşı çıkmışlardı.

İnançlarından ötürü taşlanarak öldürülmekten veya dinlerini zorla değiştirmekten kurtulmak için mağaraya sığınmışlardı. Kur'an'da bu gençlerin **Yüce Allah**'a iman konusunda toplumlarından farklı bir sağduyuya sahip olduklarına işaret edilmektedir. Bu yüzden Kur'an'da bu gençlerden "**Rab'lerine inanmış gençler**" şeklinde söz edilmektedir.

A seagull is flying in the upper left quadrant of the image. The background is a panoramic view of a city built on a hillside overlooking a large body of water, likely the Bosphorus in Istanbul. The sky is a clear, pale blue, and the water is a deep blue. The city buildings are densely packed and have a mix of colors, including red, white, and blue. The overall atmosphere is serene and contemplative.

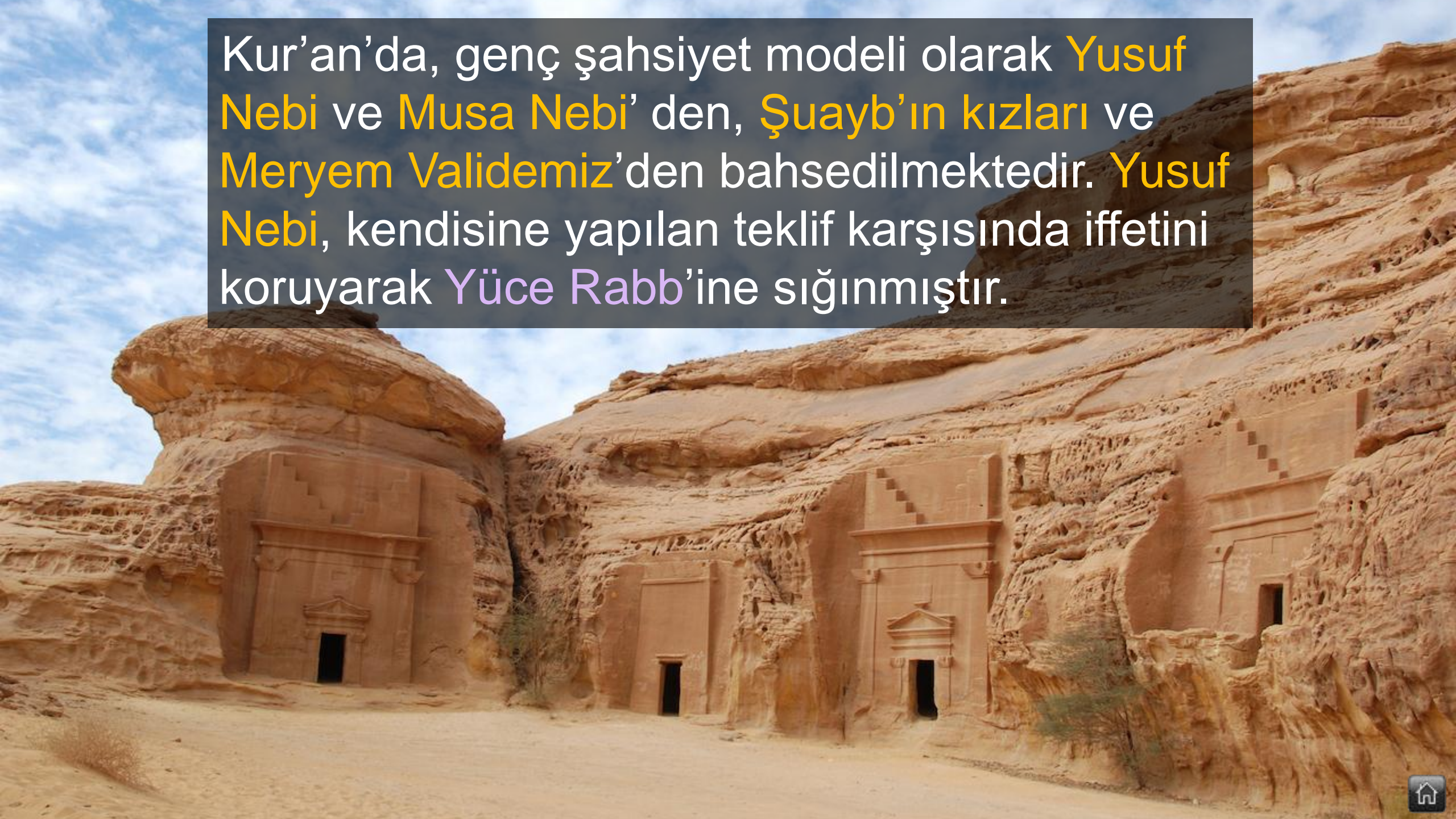
Umudumuz acımızdan
daha büyük olmalı ...

Cahit Zarifoğlu

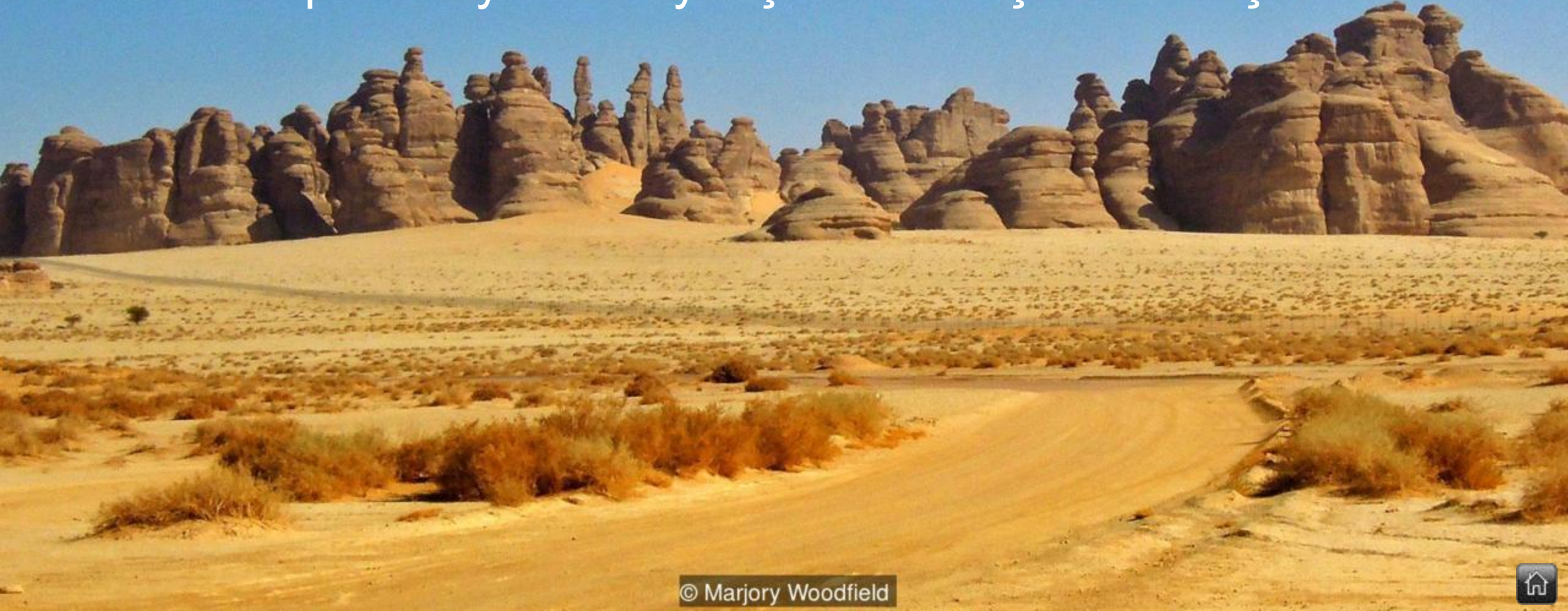
Kur'an'da gençler tasvir edilirken onların toplumsal olaylarla ilgilenen ve insanlara yardım eden yönlerine dikkat çekilmektedir. Örneğin Kur'an'da **İbrahim Nebi**'den bahsedilirken müşrik olan babasını **Yüce Allah**'ın birliği inancına çağırmasına, iyiliğe ve yardıma yakın çevresinden başlamasına dikkat çekilmektedir. Ayrıca onun canını tehlikeye atarak kalplerdeki batıl inancı sarsmak amacıyla putları kırması da aynı amaca yöneliktir.

Kur'an'da, genç şahsiyet modeli olarak Yusuf Nebi ve Musa Nebi' den, Şuayb'ın kızları ve Meryem Validemiz'den bahsedilmektedir. Yusuf Nebi, kendisine yapılan teklif karşısında iffetini koruyarak Yüce Rabb'ine sığınmıştır.

Musa Nebi ile Şuayb'ın kızları arasında geçen olayda da iffet ve hayâ örneklerini görmekteyiz. Musa Nebi su başında karşılaştığı genç bir kızın edep ve hayâsına aynı şekilde karşılık vermiştir.

İffet ve hayâ örneği bir diğer genç şahsiyet de **Meryem Validemizdir**. Kur'an'da **Yüce Allah**'ın onu üstün kıldığı, en önemli vasfının ise iffet, hayâ, edep ve takva olduğu belirtilmektedir. Yine Kur'an-ı Kerim'de onun kendisini ibadete verdiği, en zor zamanlarda bile teslimiyetinden hiçbir şey kaybetmediği ifade edilmektedir.

**Umut belki de gelecek sayfadadır.
KAPATMA KİTABI...**

Jabes

Bir Genç Olarak Rasulullah

Rasulullah İslam'dan önceki sosyal ve iktisadi hayatı iyileştirmeye yönelik bazı faaliyetlerde genç yaşına rağmen kendi iradesiyle bulunmuştu. Örneğin o, Mekke ve çevresinde ticari faaliyetlerle ilgili konularda güvensizlik ortamını önlemek amacıyla kurulan **Hilfu'l-Fudûl**'a isteyerek katılmıştı. **Hilful'l-Fudûl**, ilk insan hakları derneği sayılabilir.

Rasulullah'ın Nebi olmadan önceki arkadaşları ve dostları ahlakı düzgün, hatırı sayılır kimselerdi. **Rasulullah** kötü alışkanlıklardan uzak durmuş, arkadaş çevresini de bu doğrultuda belirlemiştir.

Rasulullah gençliğinde ölçülü ve dengeli tutuma sahip, sözü dinlenir, herkes tarafından sevilen ve takdir edilen, **doğruluğundan ve samimiyetinden şüphe edilmeyen** karaktere sahipti. Bu yüzden ki yaşadığı toplumda **el-Emin** (*doğru, güvenilir*) lakabı ile tanındı.

Onunla Risalet öncesinde ticari ilişkilerde bulunanlar, çok iyi bir arkadaş olduğunu, hak hususunda zerre kadar sapmadığını söylemişlerdi. O; zayıfları korumuş, yoksulları himaye etmiş, genç yaşına rağmen haksızlığa karşı direnmiş ve bu gaye için risk almaktan çekinmemişti.

Üzerinde bira reklamı bulunan formayı giymek istemeyen Cricket Australia takımının Müslüman kriketçisi **Faved Ahmed**'in talebi spor kulübü tarafından saygıyla karşılandı *(dunyabulteni.net, 05.09.2013).*

**Çocuklarınıza zengin olmayı değil
mutlu olmayı öğretin!
Böylece, hayatları boyunca
sahip oldukları şeylerin fiyatını değil,
kıymetini bilirler.**

Sık kullanılan bazı Kavramlar:

- **Ebu:** Babası
(*Örnek: Ebu Talib - Talib'in babası*).
- **İbn:** Oğlu
(*Örnek: Ömer ibn el-Hattab - Hattab'ın [oduncunun] oğlu Ömer*).
- **Ümmü:** Annesi
(*Örnek: Ümmü Gülsüm - Gülsüm'ün annesi*).
- **Bint:** Kızı
(*Örnek: Esmâ bint Esed – Esed'in kızı Esmâ*).

Hız. Muhammed ve Gençler

Rasulullah gençlere ayrı bir önem vermişti. Çocukları hafife almamış, onlara yetişkin bir insana verdiği gibi selam vermiş ve böylece geleceğın gençlerine ne kadar önemli birer insan oldukları duygusunu yaşatmıştı. Onları hür düşünmeye, yararlı şeylerden çekinmeden faydalanmaya ve sonucu ne olursa olsun doğru bildiğini cesaretle ifade etmeye teşvik etmiş ve bu sayede onların kişilik sahibi olmalarını sağlamıştı.

Allah'ın elçisi Muhammed gençlere öylesine candan ve şefkatli davranmıştı ki gençler etrafında sürekli bulunmuş; ona yürekten bağlanmışlardı. İslam davasını öncelikle refah içerisinde yaşayan Mekke'nin nüfuzlu ailelerine mensup bu gençler omuzlamıştı.

İslam'ı yayma konusunda **Rasulullah**'a asıl destek, toplumun yeniliğe açık, idealist ve enerjik kesimini oluşturan gençlerden gelmişti. Mekke Dönemi'nde Müslüman olanlardan birkaç kişi, elli yaş civarında, birkaç kişi otuz beş yaşın üzerinde, geri kalan çoğunluk ise otuz yaşın altında bulunuyordu. Örneğin genç yaşta İslam'ı kabul edenlerden **Zeyd ibn Hârise 15**, **Erkam ibn Ebû'l-Erkam 19**, **Mus'ab ibn Umeyr 20**, **Cafer ibn Ebû Tâlib 22** ve **Halife Ömer 25** yaşlarında idiler.

Genç erkekler gibi genç kız ve kadınlar da İslam'ı ilk seçenler arasında yerlerini almışlardır. Halife Ömer'in kız kardeşi **Fâtıma binti el-Hattâb**, Halife Ebû Bekir'in kızları **Esmâ** ve **Âişe** bunların başında gelir. Bu gençlerin çoğu büyük çile ve fedakârlıklara katlanarak **Rasulullah**'ın safında yer almayı tercih etmişlerdi.

Rasulullah İslam toplumunun şekillenmesinde, İslami değerlerin yaşanmasında ve yayılmasında gençlere büyük görevler vermiştir. Onların cesaret ve enerjilerinden gereği gibi yararlanmak için her şeyden önce gençlerin kendine güvenen, sağlam bir kişilik geliştirmelerine imkân sağlanmasını istemişti.

Bundan dolayı gençlere özel ilgi gösteriyor ve görevler üstlenmeleri hususunda onları sürekli teşvik ediyordu. Bu manada o, 25 yaşında bir genç olan Mus'ab ibn Umeyr'i Medine'ye öğretmen olarak göndermiş, Muaz ibn Cebel'i ise henüz 21 yaşında iken hem yönetici hem de öğretmen olarak Yemen'e tayin etmiştir. Rumlarla savaşması için hazırladığı ordunun başına da 18 yaşında olan Üsame ibn Zeyd'i getirmişti.

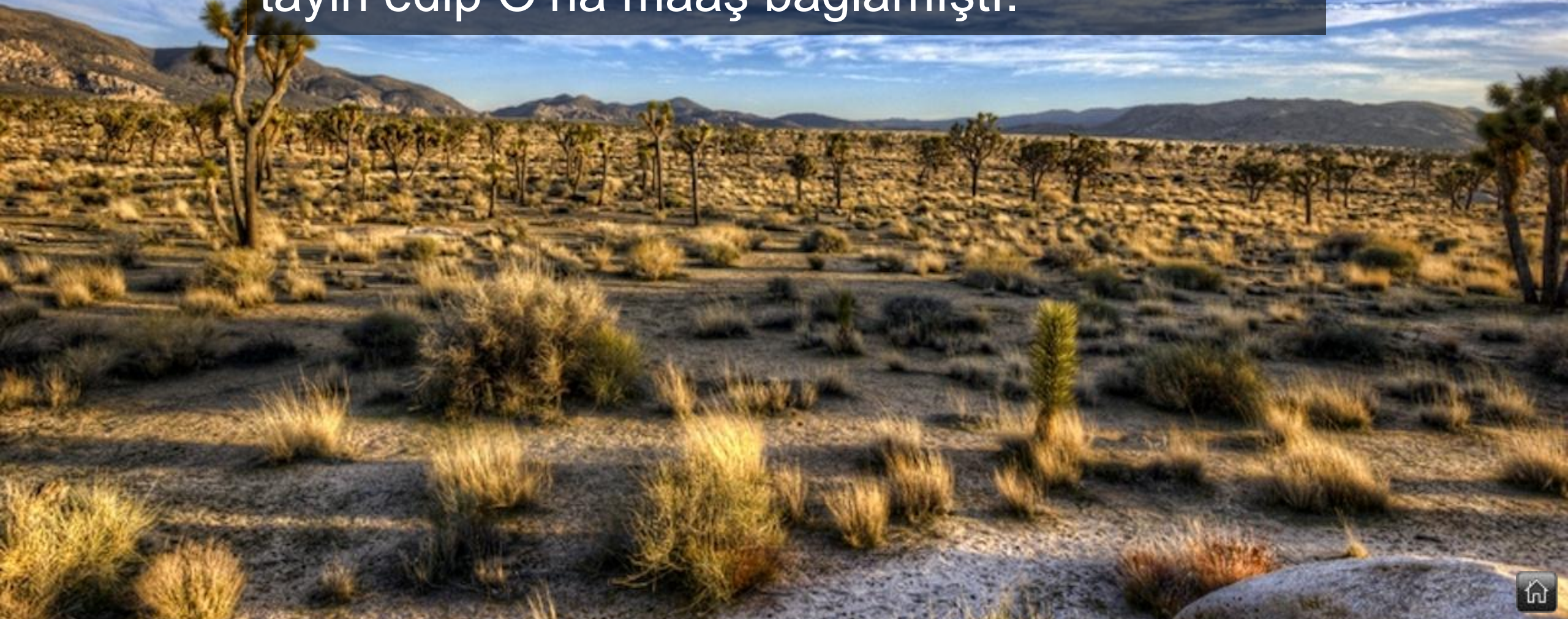
Rasulullah gençlerin yetişmesine önem vermiş; bazı gençleri o günün çok ihtiyaç duyulan yabancı dillerini öğrenmeye teşvik etmiştir. Vahiy kâtiplerini genellikle gençler arasından seçmiş; onlardan öğretmenler tayin etmişti.

Rasulullah erdemli davranış sergileyen gençleri methetmişti. O, kıyamet gününde arşın gölgesi altında mutlu olacaklar arasında, gönlü **Allah**'a bağlı, **Allah**'a severek ibadet eden gençleri de zikretmişti.

Tebük seferinde sancağı 20 yaşlarındaki Zeyd ibn Sabit'e vermişti. Rasulullah, Attab ibn Esîd'i ise 20 yaşlarında iken Mekke valisi tayin edip O'na maaş bağlamıştı.

- İbadet mekânı.
- Dinin öğretildiği, nasihatlerin verildiği okul.
- Nikâh ilanı veya folklor gösteri merkezi.
- Kimsesiz ve kalacağı yeri olmayanlar barınağı (*Suffe*).
- Siyasî, askerî işlere ait istişare meclisi.
- Esir veya suçluların alıkonulma merkezi.
- Vergi ve ganimet muhafaza deposu.
- Elçi veya heyet kabul edilme ve ağırlama yeri.
- Yaralıların tedavi edildiği revir.
- Adlî davaların görülme yeri.

Mescid-i Nebevi'nin Yerine Getirdiği Fonksiyonlar

Eğer birileri sana "bu iş yapılamaz, imkânsız" diyorsa,
bu onların sınırlarını gösterir, seninkini değil.
Derin bir nefes al ve başla güne.

Bazıları hayret eder.

Bazıları gayret eder.

Bazı Genç Sahabiler

Sahabi, Rasulullah'ın sohbetine katılan kişi. Çoğulu sahabe/ashab. Tevhid mücadelesinin ilk yıllarında genç sahabiler, Rasulullah'ı yalnız bırakmamışlar ve her türlü zorluğa birlikte göğüs germişlerdi.

Bilge ve Kahraman Bir Genç: Hz. Ali

Mekkeli müşriklerin Müslümanlar üzerindeki baskı ve şiddeti gittikçe dayanılmaz bir hale gelince **Rasulullah**, Medine halkının daveti üzerine hicret etmeye karar vermişti. **Rasulullah**, kendisini öldürmeye gelecek müşrikleri oyalamak amacıyla **Ali ibn Ebu Talib**'i Mekke'de bırakmıştı. O da geceyi **Rasulullah**'ın yatağında geçirerek onun evde olduğu kanaatini uyandırmıştı.

Rasulullah hicretin ardından zorlukların aşılması için, Medine'deki **ensar**/yardımcı olan yerli Müslümanlar ile **muhacirleri**/göç eden Müslümanları **muâhât**/manevi kardeş ilan etti. Alevilikte bu kardeşliğin adı **musahibliktir**.

Ali ibn Ebu Talib; Bedir, Uhud, Hendek ve Hayber başta olmak üzere hemen hemen bütün **gazve** (*Rasulullah'ın bizzat sevk ve idare ettiği savaşlara*) ve **seriyyelere** (*Rasulullah'ın bizzat katılmayıp görevlendirdiği komutanlarla sevk ve idare ettiği sefere*) katılmıştı. **Ali ibn Ebu Talib**, bu savaşlarda **Rasulullah**'ın sancaktarlığını yapmış ve daha sonraları da büyük kahramanlıklar göstermişti.

Ali ibn Ebu Talib Uhud'da ve Huneyn'de çeşitli yerlerinden yaralanmasına rağmen **Rasulullah'**ı bütün gücüyle korumuştur. O, Hayber'de seferin zaferle sonuçlanmasında büyük katkı sağlamıştı.

Ali ibn Ebu Talib, **Rasulullah**'a kâtiplik ve vahiy kâtipliği yapmış, Hudeybiye Antlaşması'nı da yazmıştı.

Mekke'nin fethinden sonra Kâbe'deki putları imha etme görevi ona verilmişti. Yine tarihin başlangıcı olarak hicretin kabul edilmesi teklifi onun sayesinde yapılmış ve **istişarede** (*danışmada*) kabul edilmiştir.

Rasulullah vefat ettiğinde, cenaze hizmetlerini, O'nun vasiyeti üzerine **Ali ibn Ebu Talib** yapmıştı.

Rasulullah'ın vefatından sonra Medine'de ikamet edip dinî bilimlerle uğraşmayı, diğer görevlere tercih etmişti.

Hicretin İslam Tarihindeki Önemli Sonuçları

- 23 yıllık Nübüvvetin **Mekke Devri** sona ermiş, **Medine Devri** başlamıştır.
- Hicret sayesinde Müslümanlar müşriklerin zulüm ve baskılarından kurtulmuşlardır.
- Hicretle İslam hızlı bir yayılma sürecine girmiştir.

Kur'an ve hadis konusundaki derin ilminden dolayı hem **Halife Ebû Bekir**'in hem de **Halife Ömer**'in fikrine müracaat ettikleri bir sahabi olmuştu. **Ali ibn Ebu Talib**, bilgi, takva, samimiyet, fedakârlık, kahramanlık vb. pek çok yüksek ahlaki değere sahip olması bakımından İslam dünyasında ayrı bir yere sahipti.

*Gerçek güzellik,
iyi ahlak,
güzel huy ve
edebittir*

Hz. Ali

HAKLIYSAN

KORKMA

HAK

SENİ

KORUR.

Hz. Ali (r.a)

Genç Bir Davetçi: Erkam ibn Ebi'l-Erkam

İslam'a ilk giren gençlerden biri olan **Erkam ibn Ebi'l-Erkam**'ın Safa Tepesi'nin yanındaki evi, **Rasulullah** ve diğer Müslümanlar için adeta bir karargâh olmuştu. **Erkam**, **Rasullah**'a sadakatle bağlanarak evini onun emrine verdi.

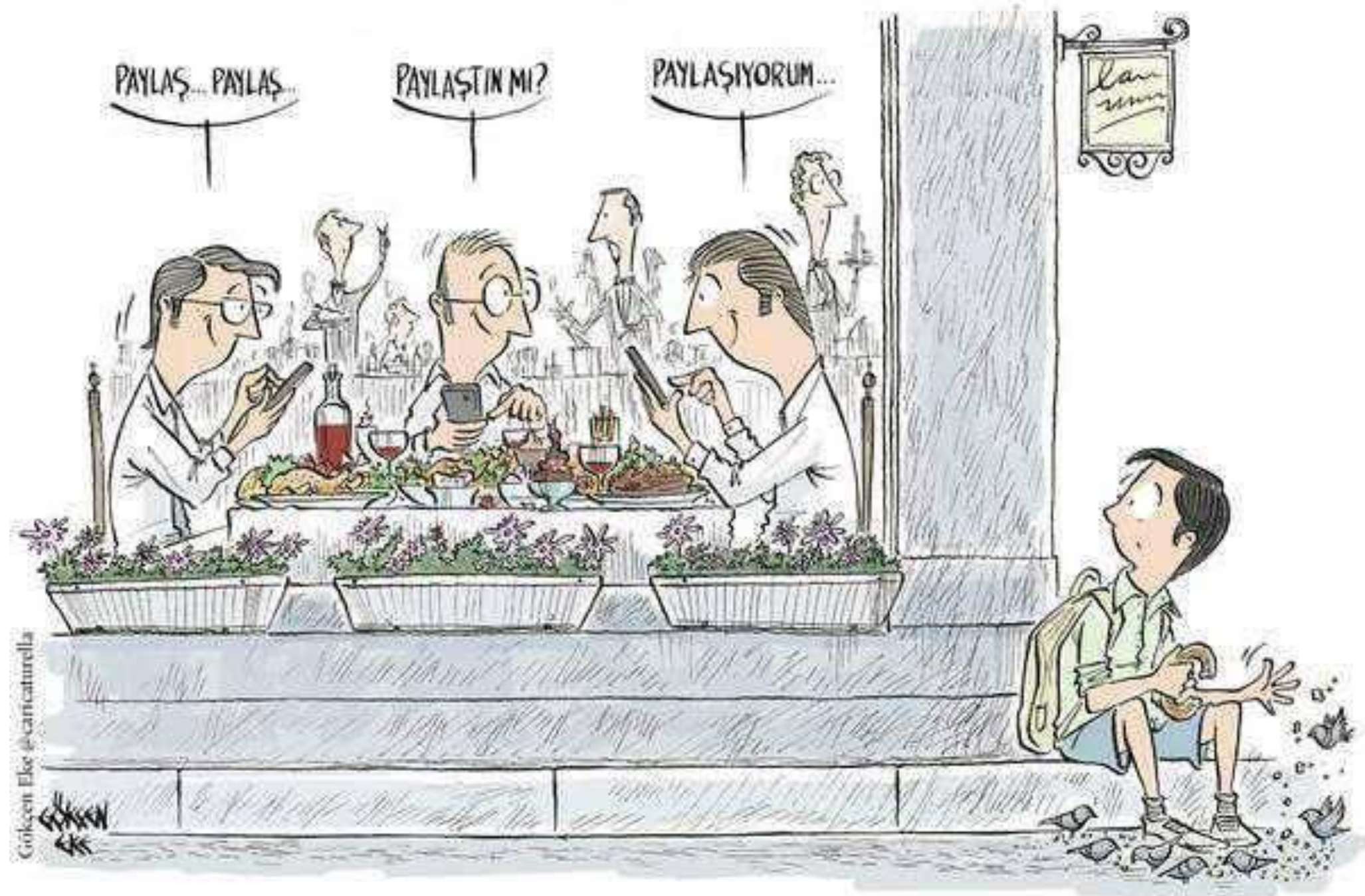

Allah Elçisi Muhammed, İslam tarihinde **Darul-Erkâm** diye anılacak olan bu evi tebliğ faaliyeti için çok elverişli bularak, merkez haline getirmiştir. **Rasulullah**, Risaletin ilk dönemlerinde insanları İslam'a bu evde davet etmiş, onlara ibadetleri burada öğretmişti. Müslümanlar, müşriklerin şerrinden korunmak için de bu evde gizlenmişlerdi.

Henüz 17-18 yaşındaki bir gencin, Kâbe'nin hemen yanı başındaki evini İslam davetine açabilmesi, onun ne denli cesur ve fedakâr bir genç olduğunu da göstermektedir. **Dârül-Erkam**, Müslümanlar kırk kişi oluncaya kadar tam bir sığınak ve ilk okul olmuştu. Geçimini, ziraat ve ticaretle temin eden **Erkam**, dürüst ve takva sahibi bir davetçi olarak toplumda her zaman değer görmüştü.

Genç Bir Öğretmen: Mus'ab ibn Umeyr

Mekke'nin en zengin ve asil ailesine mensup olan **Mus'ab**, refah ve bolluk içinde yetişmiş, kılık kıyafeti, nezaketi ile herkesin beğenisini kazanmıştı. Son derece zeki ve akıllı aynı zamanda güzel ve açık konuşmasıyla da herkesin gıpta ettiği bir gençti. **Mus'ab**'in erişemediği herhangi bir dünya nimeti yoktu. Ancak manevi bir boşluk, ruhi bir bunalım içerisindeydi. Neticede **Erkam**'ın evinde bulunan **Rasulullah**'ın yanına geldi ve Müslüman oldu.

Ailesi onu İslam'dan vazgeçirmek için her çareye başvurmuştu. Ama **Mus'ab**, ailesini de servetini de terk edip Habeşistan'a hicret etti.

I. Akabe Biati'nda Medineliler, kendilerine İslamiyet'i öğretecek bir öğretmen isteyince, **Rasulullah** onu bu göreve tayin etti. Medine'de birçok kişi İslam'ı ondan öğrendi ve İslam'a onun çabasıyla girdi.

Hicrete kadar Medine'de insanları büyük bir özveriyle İslam'a davet eden **Mus'ab**, alçakgönüllülüğü, sabrı ve anlayışıyla gönüllerde taht kurmuş, pek çok sahabenin İslam'la şereflenmesine vesile olmuştu. **Mus'ab ibn Umeyr**, iyi bir öğretmen olmanın yanı sıra savaşlarda sancaktarlık yaparak büyük kahramanlıklar göstermiş ve Uhud Savaşı'nda şehit düşmüş genç bir sahabiydi.

"MUTLU BİR
HAYAT YAŞAMAK
İSTİYORSANIZ
HAYATINIZI BİR
AMACA BAĞLAYIN,
KİŞİLERE VEYA
EŞYALARA DEĞİL."

ALBERT EINSTEIN

Genç Bir Komutan: Üsame ibn Zeyd

Üsame ibn Zeyd, **Rasulullah**'ın evlatlığı ve azatlısı olan **Zeyd ibn Harise**'nin oğludur. **Üsame** yaşının küçük olmasına rağmen Uhud Gazvesi'ne katılmak istemişti. **Rasulullah** ona izin vermeyince **Üsame** bu duruma çok üzülmüştü. Hendek savaşı öncesinde boynunu biraz daha uzun göstermeye çalışarak **Rasulullah**'a gelmişti. **Rasulullah** de onun bu kararlılığı karşısında savaşa katılmasına izin vermişti.

Üsame henüz 18 yaşını doldurmamışken Mute Savaşı'nda babasının sancağı altında savaşmıştı. **Üsame**, Mekke'nin fethinde **Rasulullah** ile birlikte Beytullah'a girmiş, Huneyn Savaşında da **Rasulullah**'ın yanında kalan çok az sayıda sahabeden biri olmuştu.

Rasulullah, vefatından kısa bir süre önce, **Üsame**'yi, aralarında **Halife Ebû Bekir** ve **Halife Ömer**'in de bulunduğu, Suriye dolaylarına gönderilecek ordunun komutanlığına atamıştı. **Rasulullah**, burada İslam'ın öngördüğü yönetim anlayışında sınıf ve yaş farkının değil, ehliyet ve liyakatin asıl olduğunu fiilî olarak göstermiştir. Bu tutum ayrıca toplumun hangi kesimden olursa olsun gençlere fırsatlar tanınması ve onların yetiştirilmesine katkı sağlanması açısından oldukça önemlidir.

Hayatın en güzel günleri

'Daha erken' demekle

geçer, sonra 'Çok geç' olur.

Flaubert

Genç Bir Yönetici: Muaz ibn Cebel

Muaz ibn Cebel gerek kendi kabilesi, gerekse Medine'de İslam dininin yayılmasında etkin bir şekilde yer aldı. **Rasulullah**'ın Medine'ye hicretinden itibaren sürekli O'nun yanında olmaya gayret gösteren **Muaz**, Huneyn Savaşı ve Taif Kuşatması dışındaki bütün askeri seferlere katıldı.

Muaz'ın bu iki savaşa katılamamasının sebebi ise onun Mekke'nin fethinin ardından **Rasulullah** tarafından Mekke'ye yönetici ve Kur'an öğretmeni olarak tayin edilmesi idi. **Allah Elçisi Muhammed**, genç bir yetenek olan **Muaz ibn Cebel**'i hicretin 9. yılında zekât memuru ve yargıçlık göreviyle Güney Arabistan'a göndermişti.

Muaz ibn Cebel, âlim sahabilerdendi. Yaşadığı dönemde Kur'an'ı baştan sonra ezbere bilenlerdendi. **Rasulullah**, kendisinden Kur'an-ı Kerim öğrenilebilecek kişilerden biri olarak **Muaz**'ı zikretmişti.

Gerek **Rasulullah** döneminde gerekse ondan sonraki dönemlerde, insanlara Kur'an'ı ve dinî meseleleri öğretmek amacıyla öğretmen olarak görevlendirilmiştir.

Genç Bir Âlim: Âişe Validemiz

Rasulullah'ın eşi Âişe Validemiz, dinî bilimleri bizzat Rasulullah'tan öğrenmişti. Rasulullah ile aynı evi paylaştığı için, onun bilgisinden gece gündüz faydalanmıştı. Rasulullah'ın ders ve sohbetlerini dinlemiş, kavrayamadığı veya merak ettiği her meseleyi de ona sorup öğrenmişti.

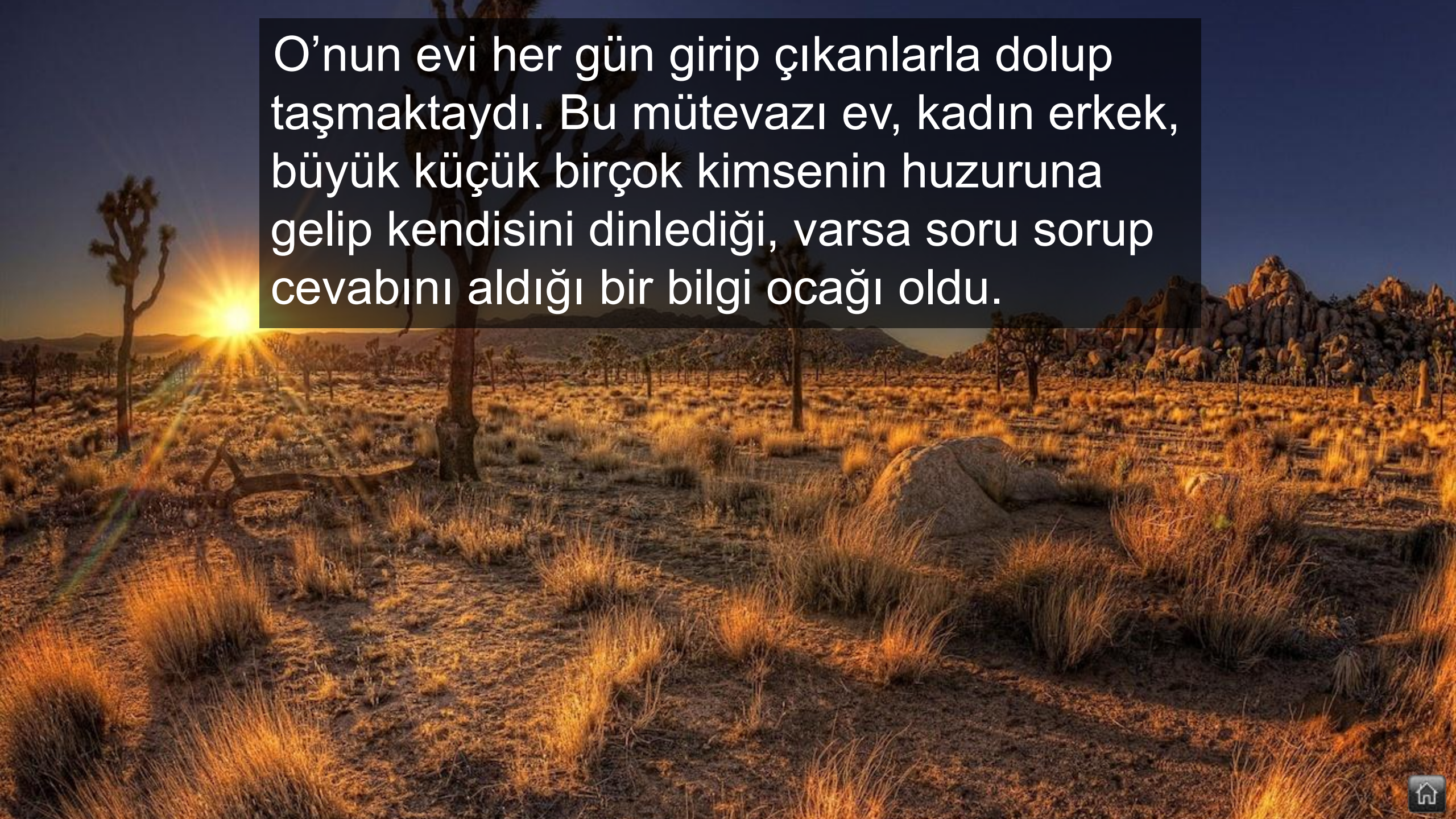
ÂiŖe Validemiz, Rasulullah'dan aldığı bilgi sayesinde İslam esaslarının en seçkin öğreticilerden biri olmuştu. Sünneti nakledip onu açıklamakla kalmamış; aynı zamanda onun doğru anlaşılması konusunda yoğun bir çaba ortaya koymuştu.

Rasululah'ın sevgili eşi **Âişe**, zekâsı, engin deneyimi ile toplumda her kesimin kendisine danıştığı, irşad (*doğru yolu gösterme, uyarma*) ve tavsiyelerine kulak verdiği bir sahabiydi. Hatta o, sık sık ziyaret edilen, kendisine hürmet edilen bilge bir gençti. Kapısı, toplumun her kesiminden insana açıktı.

O'nun evi her gün girip çıkanlarla dolup taşmaktaydı. Bu mütevazı ev, kadın erkek, büyük küçük birçok kimsenin huzuruna gelip kendisini dinlediği, varsa soru sorup cevabını aldığı bir bilgi ocağı oldu.

Kur'an Çocukların Evlendirilmesine İzin Vermez!

Kur'an'a göre evlilik için şu şartlar gereklidir. Bunlar çocuklarda geçerli olmadığı için çocukların evlendirilmesi mümkün değildir:

- Nikâh çağı *(Nisa [4] 6)*.
- Rüşd/reşit/olgun olmak *(Nisa [4] 6)*.
- Kendisini **hısn** (*kale*) gibi koruyabilmek, evlilik dışı ilişkiye girmemek *(Maide [5] 5)*.

Not: Talak [65] 4 evlilikten değil boşanmaktan söz eder. Orada bahsedilenler çocuklar değil, regl göremeyen kadınlardır (*amenore*). Ayetteki lem لَمْ henüz değil, regl göremeyen demektir.

Genç Bir Anne: Hz. Fatıma

Küçük bir kız çocuğu olmasına rağmen, **Rasulullah**'a yönelen müşrik sataşmalarının karşısında davranışları ve sözü ile korkusuzca kendisini siper etmişti. Her zaman **Rasulullah**'ın yanı başında bulunan **Fatimatü-Zehra** Uhud Savaşı'na da katılarak gazilere yiyecek ve su taşımış, yaralıları tedavi etmişti.

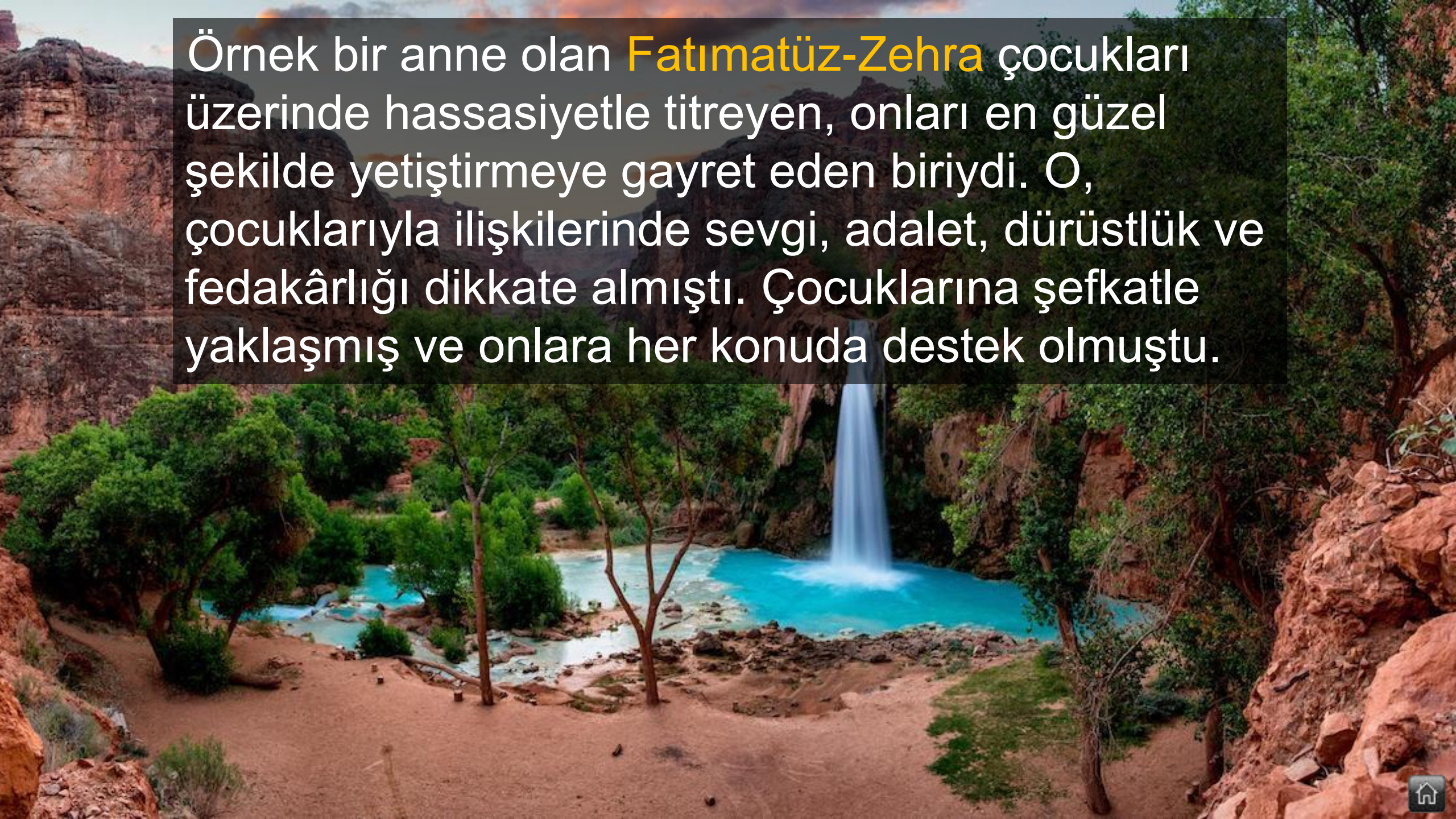
Rasulullah'ın sade ve mütevazı hayat şartları, **Fatimatüz-Zehra** ve **Ali ibn Ebu Talib**'in haneleri için de geçerliydi. Onlar ihtiyaçlarından fazlasına tamah etmez, hep ihtiyaç sahiplerinin yardımlarına koşarlardı. **Fatıma**, **Rasulullah**'ın neslini devam ettiren tek evladıdır. Dolayısıyla **Rasulullah**'ın soyu, kızıyla devam etmiştir.

Fatimatüz-Zehra ve Ali ibn Ebu Talib'in evliliklerinden Rasulullah'ın torunları Hasan ve Hüseyin dünyaya gelmiştir. Genç yaşta anne olan Fatıma, çocuklarını İslam ahlakıyla örnek bir şahsiyet olarak yetiştirmişti. Nitekim Hasan ve Hüseyin örnek şahsiyetleriyle İslam dünyasının parlayan yıldızları olmuşlardı.

Örnek bir anne olan **Fatimatüz-Zehra** çocukları üzerinde hassasiyetle titreyen, onları en güzel şekilde yetiştirmeye gayret eden biriydi. O, çocuklarıyla ilişkilerinde sevgi, adalet, dürüstlük ve fedakârlığı dikkate almıştı. Çocuklarına şefkatle yaklaşmış ve onlara her konuda destek olmuştu.

Babasından sevgi ve destekle beslenen **Fatimatüz-Zehra** çocuklarına da aynı şekilde yaklaşmıştı. **Fatimatüz-Zehra** çocuklarıyla oyun oynar, onlarla arkadaşlık yapar ve hakkı tavsiye ederdi. O, çocuklarıyla olan ilişkilerinde adaletle davranır ve çocukları arasında ayırım yapmazdı.

Sorumluluk Sahibi Bir Genç: Esmâ binti Ebî Bekir

Esmâ, Rasulullah'ın sadık dostu Halife Ebu Bekir'in kızı, Mü'minlerin annesi Aişe Validemizin kız kardeşiydi. O, İslam'ın ilk dönemlerinde Müslüman olmuş, son nefesine kadar da İslam'a hizmet etmiştir. Pek çok kez Rasulullah'ın övgüsüne de mazhar olan Esmâ binti Ebî Bekir, Asr-ı Saadet'in örnek kadınlardan biri olmuştu. Asr-ı Saadet, Rasulullah'ın yaşadığı ve İslam'ın insanların akıl ve gönüllerini aydınlattığı dönemdir.

Babası İslam'ı kabul ettiğinde yaşı henüz küçük olan **Esmâ**, Rasul sevgisini babasından öğrenmişti. Hicret emri verildiğinde, İslam uğruna hiçbir fedakârlıktan çekinmeyip göç eden babasına yardım etmişti.

Esmâ, yaşamını, inanan bir kadına yakışır şekilde geçirmiş; olaylara karşı gösterdiği sabır ve metanetiyle Müslümanlara örnek olmuştu. **Esmâ**, İslam'ı öyle özümsemiş; **Rasulullah**'a öyle büyük bir inançla bağlanmıştı ki çektiği acılar ve meşakkatler onu yıpratmak yerine daha da güçlü kılmıştı.

Habeş Kralının Huzurunda Bir Genç: Cafer ibn Ebu Talib

Cafer ibn Ebu Talib, Rasulullah'ın amcası Ebu Talib'in oğlu, Ali ibn Ebu Talib'in de ağabeyiydi. Cafer ibn Ebu Talib, Rasulullah'a ilk iman edenler arasında yer almıştı. Mekkeli müşriklerin Müslümanlara yönelik eziyet ve işkenceleri artınca Cafer, eşi Esmâ bint Umeyyâ ile birlikte Habeşistan'a hicret eden ikinci kafileye katıldı. Cafer ibn Ebu Talib, Rasulullah tarafından bu kafileye başkan tayin edilmişti.

Kureyşliler, hicret eden Müslümanlara sığınma hakkı tanınmaması konusunda Habeşistan'a elçi gönderdikleri zaman, **Habeş Kralı Necaşi**'nin huzurunda Müslümanları, **Cafer ibn Ebu Talib** temsil etmişti.

Bu sorgulamada büyük bir açıklık, cesaret ve maharetle İslam inançlarını ortaya koyup yurtlarını terk etme sebeplerini izah eden **Cafer**, Kureyş temsilcilerinin eli boş dönmesini ve **Necaşi**'nin mülteci Müslümanları himaye etmesini sağlamıştı.

Cafer ibn Ebu Talib, **Rasulullah**'ın emriyle Şam topraklarında Mute Savaşı'nda, Rumlara karşı kanının son damlasına kadar savaştı ve 40 yaşındayken şehit oldu. **Cafer ibn Ebu Talib** genç yaşta, uluslararası sahada göstermiş olduğu diplomatik başarısı, azmi, kararlığı ve cesaretiyle sahabe toplumunun genç yıldızlarından biri olmuştu.

Kur'an'dan Mesajlar

“Allah’ın rahmeti sayesinde sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi. Öyleyse kusurlarına bakma. Onlar için Allah’tan bağışlama dile. İş konusunda/her konuda onlarla istişare et. Bir kere de karar verip azmettin mi, artık Allah’a tevekkül et.” *(Al-i İmran [3] 159).*

Kaba ve katı kalpli bir kimse, başka bazı erdemlere sahip olsa da muhataplarında nefret uyandırır. İnsanlar böyle bir kimseyi dinlemek istemezler veya onun arkadaşlığına katlanamazlar.

İslam'ın eğitim metotlarından biri de affetmektir. Yerine göre af, cezadan daha etkili olur. Bu sebeple **Yüce Allah** Âl-i İmrân suresinin 152. ayetinde Mü'minlerin Uhud Savaşı'ndaki hatalarını affettiğini ilân etmiş, burada da **Rasulullah**'a onları affetmesini, **Yüce Allah** tarafından bağışlanmaları için dua etmesini emretmiştir.

Rasulullah'ın sahabeye karşı yumuşak ve merhametli davranması sahabe üzerinde büyük bir etki göstermiştir. Nitekim Uhud Savaşı'ndaki hataları affedilen sahabeler bir daha böyle bir hata yapmamaya gayret göstermiş ve girdikleri bütün savaşlarda **Rasulullah**'ın ve komutanlarının emirlerine titizlikle uyarak zaferler kazanmışlardır. **Rasulullah**'ın Müslümanlara karşı bu şekilde merhametli davranması neticesinde birçok kimsenin Müslüman olduğu da rivayet edilmiştir.

Yüce Allah ayrıca **Rasulullah**'dan bir konuda karar vermeden önce onu arkadaşlarına danışmasını, onlarla tartışmasını ve istişare sonunda kararını verince artık **Yüce Allah**'a güvenerek uygulamaya geçmesini emretmektedir. **Rasulullah** vahiy dışındaki meselelerde özellikle savaş konularında sahabe ile istişare eder, sonra karar verirdi. Bedir Savaşı'nda ordu için seçilecek karargâh ve savaş sonrasında alınan esirler hakkında verdiği kararı da arkadaşlarıyla yaptığı istişare sonunda vermiştir.

Kaynakça

- İlmihal, İman ve İbadetler, c. 1-2, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2008.
- İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, İstanbul.
- Numan Konaklı, Hüseyin Çınar, Süleyman Emiroğlu, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, 10. Sınıf, MEB, Ankara 2018.
- Recai Doğan, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, 10. Sınıf, Nev Kitap, Ankara 2018.

